

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาหลักสูตรและศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การจัดสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตร 4) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 5) การสรุปผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ รายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การจัดสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตร

ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 2) การสรุปผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (แผนภาพที่ 3.1)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนนี้มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน และสภาพปัญหาของสังคมในปัจจุบันข้อมูลพื้นฐานและบริบทของโรงเรียน โดยผู้วิจัยร่วมกับภาคีเครือข่ายจำนวน 10 ท่าน ซึ่งได้แก่ ผู้แทนจากสมาคมครูผู้สอนจังหวัดเชียงใหม่ โดยพิจารณาผู้แทนครูจากครูผู้สอนรายวิชาพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นครูผู้สอนที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีผลงานดีเด่นหรือมีความสนใจในเรื่องอาเซียน การเข้าสู่

ประชาคมอาเซียนหรือสอนรายวิชาอาเซียนศึกษาหรือครูผู้สอน 5 รายวิชาหลักในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาแนวคิดงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน และสภาพปัญหาของสังคมในปัจจุบันข้อมูลพื้นฐานและบริบทของโรงเรียนนำร่องในโครงการการพัฒนาและการใช้หลักสูตรที่เน้นเนื้อหาอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 36 โรงเรียนโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปจัดทำเอกสารรายงานเป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ภาคีเครือข่ายสามารถมองเห็นภาพชัดเจนในการที่จะกำหนดเป้าหมายของหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบริบทของโรงเรียน

2) จัดกิจกรรมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในสภาพจริง โดยผู้วิจัยร่วมกับภาคีเครือข่ายจากองค์กรภาครัฐและเอกชน จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ (1) สำนักงานภาคีเชียงใหม่เพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2) สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ (3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (4) สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (5) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (6) สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (7) ภาคธุรกิจเจ้าของสถานประกอบการ (8) องค์กรเอกชน (9) องค์กรวิชาชีพ (10) สมาคมผู้บริหารโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมสนทนากลุ่ม (หนังสือราชการ ที่ศร.04048/789ลว. 13 สิงหาคม 2557 (ภาคผนวกหน้า 124) แสดงความคิดเห็นประเด็นปัญหาและความต้องการ กำหนดเป้าหมาย และกำหนดคุณลักษณะของนักเรียน กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนที่มีความจำเป็นสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อให้ภาคีเครือข่ายสามารถมองเห็นภาพชัดเจนในการที่จะกำหนดประเด็นการพัฒนานักเรียนให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบริบทของโรงเรียนบ้านหนองไคร้อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยการวิเคราะห์ อภิปรายสรุปเป็นข้อมูล รวมถึงการสังเคราะห์ประเด็นที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุน โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาและการนำหลักสูตรอาเซียนสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน ผู้บริหารครูผู้สอนและภาคีเครือข่ายเห็นความสำคัญ ศึกษา ค้นคว้า พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร่วมกันกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่นักเรียนควรได้รับอย่างครบถ้วน กำหนดให้สอดคล้องกับปรัชญาและ

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ครูผู้สอน ควรออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าของความเป็นไทย และความเป็นอาเซียน

ขั้นตอนที่ 2 การจัดสาระและประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดโครงร่างหลักสูตร คู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดโครงร่างหลักสูตร

ผู้วิจัยประชุมร่วมกับภาคีเครือข่าย ซึ่งได้แก่ ผู้แทนจากสมาคมครูผู้สอนจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาผู้แทนครู จากครูผู้สอนรายวิชาพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณสมบัติดังนี้ เป็นครูผู้สอนที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีผลงานดีเด่นหรือมีความสนใจในเรื่องอาเซียน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หรือสอนรายวิชาอาเซียนศึกษา หรือครูผู้สอน 5 รายวิชาหลักในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมากำหนดเป็นกรอบโครงร่างหลักสูตรคู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

(1) กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาตามบริบทของโรงเรียน เลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน มีความยากง่ายสอดคล้องเหมาะสมกับวัย เนื้อหาต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน

(2) เลือกและกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว รวมไปถึงยุทธวิธีการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

(3) การกำหนดอัตราเวลาเรียน หลักเกณฑ์ในการวัดประเมินผลการเรียน กำหนดเวลาเรียน โดยจัดเนื้อหาวิชาตามลำดับก่อนหลังให้สัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนการวัดผลประเมินผล ควรกำหนดให้เหมาะสมกับกิจกรรมและกำหนดเกณฑ์การวัดผลอย่างชัดเจน

2) การจัดทำหลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาหลักสูตรคู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามองค์ประกอบของหลักสูตร 7 ประการตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งในขั้นตอนนี้ภาคีเครือข่าย ได้แก่ผู้แทนจากสมาคมครูผู้สอนจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาจากครูผู้สอนรายวิชาพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณสมบัติดังนี้ เป็นครูผู้สอนที่มีความรู้ ความ

เข้าใจ มีผลงานดีเด่นหรือมีความสนใจในเรื่องอาเซียน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หรือสอนรายวิชาอาเซียนศึกษา หรือครูผู้สอน 5 รายวิชาหลักในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความสนใจและมีคุณสมบัติพร้อมในด้านการพัฒนาหลักสูตรและมีความรู้ด้านการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ได้เข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น พิจารณาสอนแนะและตรวจสอบความเหมาะสมในทุกๆ ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) กำหนดข้อมูลพื้นฐานเพื่อจัดทำโครงร่างหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลด้านการเมือง ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านพหุวัฒนธรรม ด้านการจัดการศึกษา

(2) กำหนดคำอธิบายรายวิชา โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำอธิบายรายวิชา ที่สอดคล้องตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ จากคู่มือหลักสูตรอาเซียน บริบทชุมชนและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ให้เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาความรู้เนื้อหาอาเซียน ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และเจตคติการรู้คุณค่าความเป็นไทย และอาเซียน

(3) กำหนดผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนสื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(4) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาเพิ่มเติมอาเซียนศึกษา สำหรับพหุวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(5) กำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาอาเซียน ในบทที่ 2 และการสนทนากลุ่มภาคีเครือข่าย โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การสอนแบบโครงงาน และการสอนแบบกรณีศึกษา ซึ่งเป็นวิธีสอนที่สามารถสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาด้านความรู้ ด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านเจตคติการรู้คุณค่าในความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน ในรายวิชาเพิ่มเติมอาเซียนศึกษาสำหรับพหุวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 เรื่อง กำเนิดอาเซียน จำนวนเวลาเรียน 4 ชั่วโมง

หน่วยที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจแบบฉบับอาเซียน จำนวนเวลาเรียน 6 ชั่วโมง

หน่วยที่ 3 เรื่อง อาเซียนมิตรพึ่งพาในสังคมพหุวัฒนธรรม จำนวนเวลาเรียน

6 ชั่วโมง

หน่วยที่ 4 เรื่อง ก้าวไกลไปกับอาเซียน จำนวนเวลาเรียน 4 ชั่วโมง

(6) กำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดังนี้ เอกสารประกอบการสอน วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต YouTube เป็นต้น

(7) กำหนดการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน และประเมินผลด้านทักษะและเจตคติ

นำโครงร่างของหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนที่ได้ นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาคุรุณิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงเพิ่มเติมต่อไป

3) การตรวจสอบคุณภาพโครงร่างหลักสูตร

หลังจากปรับปรุงแก้ไขโครงร่างหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาคุรุณิพนธ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำโครงร่างหลักสูตรที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการสอนเนื้อหาอาเซียน เป็นผู้ที่มิประสพการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาโดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร หรือเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการพัฒนาหลักสูตร
- 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนเนื้อหาอาเซียน อย่างน้อย 3 ปี
- 4) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรือคุรุณิพนธ์
- 5) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการพัฒนาหลักสูตร หรือการสอนบูรณาการเนื้อหาอาเซียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินโครงร่างหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีความรู้ระดับปริญญาเอก

ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดได้ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร ด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษารายละเอียด องค์ประกอบของโครงร่างหลักสูตร โดยการกำหนดประเด็นการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้อง แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นแบบประเมินที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงร่างหลักสูตรในการวิจัยครั้งนี้ด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร แล้วนำเสนอผลของการวิเคราะห์ในรูปของค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยนำเสนอผลของการวิเคราะห์ในรูปของดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งเกณฑ์ในการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยพิจารณาความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร โดยการนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ และภาคีเครือข่ายจาก แบบมาตราประเมินค่ามากำหนดน้ำหนักคะแนน (พิสนุ พงศ์รี 2552, น.137) ดังนี้

1	มีค่าเท่ากับ	น้อยที่สุด
2	มีค่าเท่ากับ	น้อย
3	มีค่าเท่ากับ	ปานกลาง
4	มีค่าเท่ากับ	มาก
5	มีค่าเท่ากับ	มากที่สุด

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

1.00 – 1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
2.50 – 3.49	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
4.50 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด

โดยการพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร หากค่าเฉลี่ยประเด็นใดมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปถือว่าโครงร่างหลักสูตรประเด็นนั้นๆ มีความเหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 (ภาคผนวกหน้า 170)

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยร่วมกับภาคีเครือข่ายได้แก่ผู้แทนจากสมาคมครูผู้สอนจังหวัดเชียงใหม่ ไปให้ความรู้ และแนะนำเนื้อหาหลักสูตรรวมถึงอธิบายการใช้ ก่อนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ จากนั้นนำโครงร่างหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ หาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่จริงต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) จุดมุ่งหมายเพื่อนำหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการนำไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่สา อำเภอ แม่ริม จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในปีการศึกษา 2558 (เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม 2558) จำนวน 1 ภาคเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพ ปรับปรุงให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมสมบูรณ์

3) นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เอกสารหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วยหน่วย การจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมอาเซียนศึกษาสำหรับพหุวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เนื้อหาอาเซียน แบบประเมินด้านทักษะ การทำงานร่วมกับผู้อื่น แบบประเมินเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทยและความเป็น อาเซียน ไปทดลองใช้และหาประสิทธิภาพ

4) การทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้าน ความรู้เนื้อหาอาเซียน โดยผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังนี้

ก. ศึกษาหลักสูตร เอกสารประกอบการสอนและวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลทางการ เรียนจากเอกสารและตำราเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างข้อสอบ

ข. สร้างแบบทดสอบวัดความรู้เนื้อหาอาเซียนโดยให้มีความสอดคล้องกับผังการ สร้างข้อสอบ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ (ภาคผนวก หน้า 172-173)

ค. หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม อาเซียนศึกษา โดยนำแบบทดสอบวัดความรู้เนื้อหาอาเซียนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการสอนอาเซียนศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item Objective - Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และระดับพฤติกรรมที่วัด

มีค่าเท่ากับ +1

ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และระดับพฤติกรรมที่วัด

มีค่าเท่ากับ 0

แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และระดับพฤติกรรมที่วัด

มีค่าเท่ากับ - 1

หลังจากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) น้อยกว่า 0.5 มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ตัวเลือก และการใช้ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง พบว่า แบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

ง. นำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่สา อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) KR-20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรทุกข้อรายการผ่านการตรวจสอบอยู่ในระดับดีมาก และวิเคราะห์คะแนนผลการเรียนด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติของนักเรียน โดยมีค่าความเที่ยงมีค่าเท่ากับ 0.81 (ภาคผนวกหน้า 196)

จ. นำผลจากการตรวจสอบแบบทดสอบมาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปจากการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ (Item Analysis) เลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามผังการสร้างข้อสอบ ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.28 – 0.79 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.80 (ภาคผนวกหน้า 188-189)

5) การสร้างแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การลงมือทำงานต่างๆร่วมกับคนอื่นโดยมุ่งเน้นการฝึกฝนวิธีการทำงานอย่างสม่ำเสมอโดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ก. การวิเคราะห์งาน เป็นการมองภาพรวมของงานเมื่อได้รับมอบหมาย ร่วมกันวิเคราะห์เป้าหมายของงานคืออะไรและทำอย่างไรจะได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ

ข. การวางแผนในการทำงาน เป็นการกำหนดเป้าหมายของงานระยะเวลาในการดำเนินงานกำลังคนที่ใช้ในการทำงานค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เป็นต้น

ค. การลงมือทำงาน เป็นการลงมือทำงานตามแผน ที่วางไว้ด้วยความมุ่งมั่นอดทนและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

ง. การประเมินผลการทำงาน เป็นการตรวจสอบทดสอบหรือทดลองใช้ตั้งแต่การวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ รัดกุมและครอบคลุม

โดยผู้วิจัยศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และจัดทำขึ้นจำนวน 15 ข้อ โดยใช้แบบมาตรประเมินค่ามากำหนดน้ำหนักคะแนน (พิสนุ ฟองศรี 2552, น.137) ดังนี้

น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1.00 – 1.49 หมายถึง มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นน้อยที่สุด
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นน้อย
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นปานกลาง
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นมาก
- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากที่สุด

จากนั้นนำไปหาคุณภาพแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีรายละเอียด ดังนี้

(1) ผู้วิจัยนำแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

แน่ใจว่า ข้อคำถามตรงกับองค์ประกอบของมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
มีค่าเท่ากับ +1

ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามตรงกับองค์ประกอบของมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
มีค่าเท่ากับ 0

แน่ใจว่า ข้อคำถามไม่ตรงกับองค์ประกอบของมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
มีค่าเท่ากับ -1

หลังจากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ที่น้อยกว่า 0.5 มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ตัวเลือก และการใช้ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง พบว่า แบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 (ภาคผนวกหน้า 198)

(2) ผู้วิจัยนำแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่สา อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30

คนซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 1 ในปีการศึกษา 2558 (เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม 2558) ที่คัดเลือกไว้ไปหาความเที่ยง โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) และผลการหาค่าความเที่ยงของแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีค่าเท่ากับ 0.75 (ภาคผนวกหน้า 199)

(3) ผู้วิจัยนำแบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น จำนวน 15 ข้อ ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

6) การสร้างแบบประเมินด้านเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมิน ดังต่อไปนี้

(1) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน ที่แสดงถึงความรับผิดชอบและตระหนักรู้คุณค่ารักความเป็นไทยและอาเซียน โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และคัดเลือกจากแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

(2) การสร้างแบบประเมินด้านเจตคติการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในแต่ละคุณลักษณะ และนำมากำหนดประเด็นการตั้งคำถามในรูปแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ

(3) การหาคุณภาพแบบประเมินด้านเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทยและความเป็นอาเซียนมีรายละเอียด ดังนี้

ก. ผู้วิจัยนำแบบประเมินด้านเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมิน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective - Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

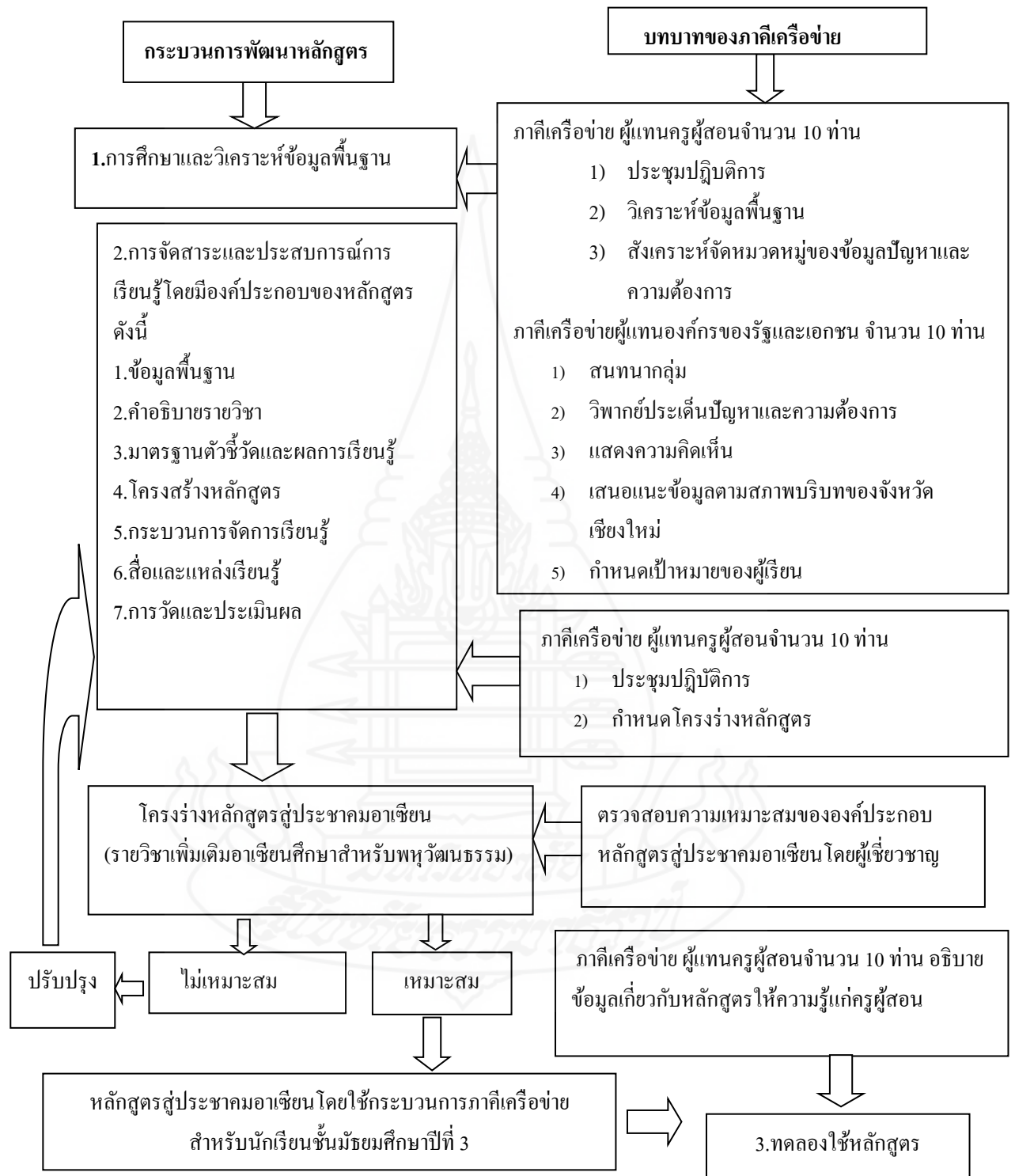
แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์	มีค่าเท่ากับ +1
ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์	มีค่าเท่ากับ 0
แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์	มีค่าเท่ากับ -1

หลังจากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) น้อยกว่า 0.5 มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม และการใช้ภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง พบว่า แบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 (ภาคผนวกหน้า 203-204)

ข. ผู้วิจัยนำแบบประเมินด้านเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทย และความเป็นอาเซียน ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่สา อำเภอมะแมร์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 1 ในปีการศึกษา 2558 (เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม 2558) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) และได้กำหนดเกณฑ์ค่าความเที่ยงของแบบประเมิน ทั้งฉบับตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ผลที่ได้ในการทดลองใช้แบบประเมิน มีค่าเท่ากับ .88 นำมาตรวจสอบและปรับปรุงให้สมบูรณ์นำไปใช้จริง (ภาคผนวกหน้า 205)

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ระยะที่ 1)

ภาพที่ 3.1 กระบวนการภาคีเครือข่าย ระยะที่ 1

ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการ ภาคีเครือข่ายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (แผนภาพที่ 3.2)

ระยะที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ 2 ขั้นตอน คือ 1) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 2) การสรุปผล
การใช้และการปรับปรุงหลักสูตร ดังรายละเอียดและแผนภาพ ดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำนวน 1,232 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 27 คน โรงเรียน
บ้านหนองไคร้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม Cluster Sampling
ระยะเวลาในการดำเนินการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- 2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม อาเซียนศึกษาสำหรับพหุวัฒนธรรม
- 2.2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.2.3 แบบประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 2.2.4 แบบประเมินด้านเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ และขั้นตอนการสรุปผลการ ใช้และการปรับปรุงหลักสูตร

2.3.1 ขั้นตอนที่ 1 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรสู่ประชาคม
อาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองไคร้
จำนวน 27 คน ใน อำเภอ สันทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยให้
ครูผู้สอนนำหน่วยการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมอาเซียนศึกษาสำหรับพหุวัฒนธรรม ตามหลักสูตรสู่
ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยดำเนินการ ดังนี้

- ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรู้เนื้อหาอาเซียนของผู้เรียน ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร ด้วยการทำหนังสือราชการขออนุญาตผู้บริหารและความร่วมมือกับ บุคคลที่เกี่ยวข้อง

- ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสู่ประชาคม อาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

- เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการภาคีเครือข่าย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เนื้อหา อาเซียน

2.3.2 ขั้นตอนที่ 2 การสรุปผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร

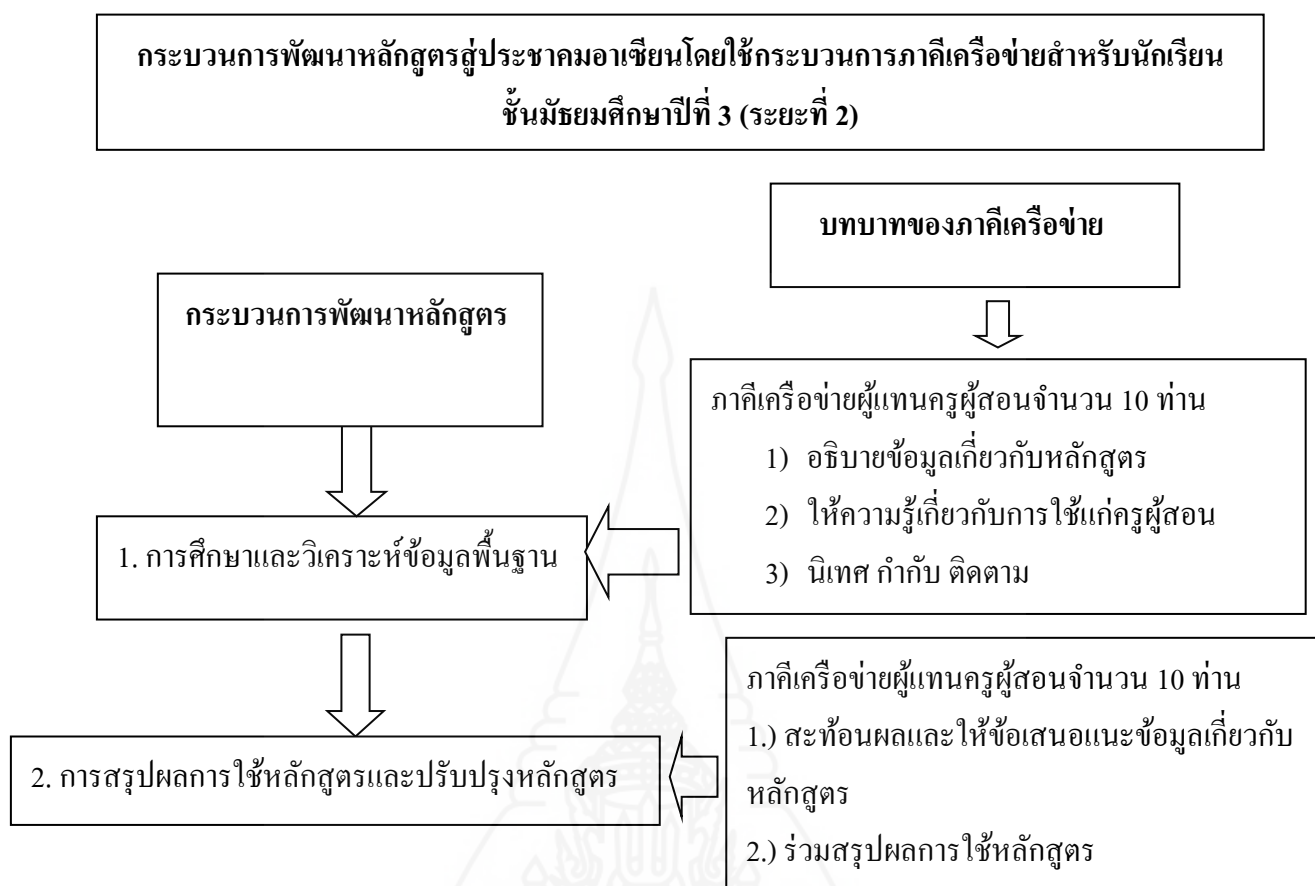
ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เนื้อหาอาเซียนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดย ครูผู้สอน และผลการประเมินเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าของความเป็นไทยและความเป็น อาเซียนหลังการใช้หลักสูตร รวมถึงข้อมูลจากการสังเกตการสอนที่รวบรวมไว้ระหว่างการนำ หลักสูตรไปใช้ และการสะท้อนผลของครูผู้สอนและภาคีเครือข่าย มาเป็นข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไป สรุปผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปเผยแพร่

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้สถิติ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เนื้อหาอาเซียนของนักเรียน ด้วยแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยสถิติ $t - test$ (dependent)

2.4.2 ผลการประเมินด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียน หลังการใช้ หลักสูตรด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4.3 ผลการประเมินเจตคติในการตระหนักรู้คุณค่าความเป็นไทยและความเป็น อาเซียนของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตร ด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ภาพที่ 3.2 กระบวนการภาคีเครือข่าย ระยะที่ 2